

EDITORIAL

Ipadayag ang kasuko ug kusog sa katawhan

Walay duda, si Duterte ang nasudnong maton sa Pilipinas. Bukot og puthaw, nagtuo siya nga wala siya'y gikahadlukan.

Kontrolado niya ang armadong mga gisakpan nga walay mando nga wala gituman. Pipila ka liboan na ang gipatay, minilyon ang gipanghadlok. Gunit niya ang bahandi sa katawhan. Anaa sa bulsa niya ang kongreso ug hawid sa liog ang mga korte. Ginaligsan ug arbitraryong ginalambigit sa droga ang si kinsamang nagababag. Higala sa mga komunista ang si kinsamang mobarug batok kaniya.

Nakapailalum sa iyang tiranya ang tibuok nasud. Tibuok katawhan ang nag-antus. Walay trabaho nga makuha, walay yutang matikad. Walay umento ug walay pugong ang pagsaka sa presyo. Pamilyang Duterte ang naadunahan, lakip ang mga sindikato ug oligarkong ginapaburan ug mga kasosyong langyawng kapitalista. Wala'g tuo ang pagpangutang alang sa mga pro-

yekto nga iyang ginapangwartahan. Dili ang katawhan ang makatagamtam apan ginapapas-an kanila ang pagbayad.

Apan luyo sa iyang pagpakaron-ingnon, nangurog ang tuhod ni Duterte. Samtang hubog sa gahum, desperado ang paggunit niya sa poder. Hilabihan ang iyang kahadlok nga matumba sa iyang trono. Hilabihan ang iyang kabalaka nga papanubagon siya sa dili maihap nga mga krimen ug kalapasan sa katawhan. Urum niya ang mapreso ug mamatay sa presohan.

Hadlok kaayo siya nga magkahiusa ug mobarug ang minilyong dinaugdaug ug pinahimuslan, ang mga nag-antus ug gigutom, ang mga nagapas-an sa kabug-at sa krisis, ang mga kabus, ang mga nagsubo nga inahan, ang mga anak nga dili maka-

"Ipadayag..." sundi sa panid 2

Mga opensiba sa Quezon ug Kalinga

DILI MOUBOS SA pito ka taktikal nga opensiba ang gilunsad sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa mga prubinsya sa Quezon ug Kalinga niadtong milabayng mga semana. Dili moubos sa 12 ang natahong kaswalti sa Armed Forces of the Philippines (AFP).

Lima ka magkabulag nga operasyon ang gilunsad sa BHB-Quezon (Apolonio Mendoza Command) sukad Hunyo 11 hangtud 26. Tulo dinhi ang ambus batok sa mga sundalo sa 80th ug 85th IB nga nagresulta sa tulo ka patay ug unom ka samaron sa mga sundalo.

Usa ang samaron sa operasyong haras sa yunit sa BHB niadtong Hunyo 11 sa Lopez, Quezon. Giisnaysab ang mga nakapundo nga sundalo sa Barangay Malabahay, Macalelon niadtong Hunyo 26.

Usa usab ang patay ug usa ang samaron sa mga sundalo sa 50th IB sa Barangay Balantoy Balbalan, Kalinga. Gipabuthan sila sa mga Pulang manggugubat sa BHB-Kalinga (Lejo Cawilan Command) niadtong Mayo 30. **AB**

eskwela, sa dali nga pagkasulti, ang masang mag-uuma ug mamumuong Pilipino. Gikahadlukan niya nga paglagputon siya sa katawhan sama sa pagpalagpot kang Marcos ug Estrada.

Sa kahadlok ni Duterte nga matinud-an kini, walay hunong ang pagpamig-ot, pagpanumpo, pagpanghadlok ug pagpangharas niya batok sa patriyotiko ug demokrati-kong mga pwersa. Target niya ang mga aktibista, mga unyonista ug organisador sa han-ay sa lain-laing sektor, bisan ang mga tigpanalipod sa katungod-tawo, tawong-midya ug mga abugado.

Gamit ang karaan na nga doktrinang kontra-komunista ug kontra-terorista, ginapasanginlan sila ni Duterte nga lambigit sa armadong kalihukan, ginasubaybayan ang matag lihog, ginapasakaan og gama-gamang kaso, ginabilanggo ug ginapatay. Tinguha niyang pahilumon ang nasudnon-demokratikong kalihukang masa nga anaa sa atubangan ug dugukan sa pagsukol sa tibuok kataw-

hang Pilipino.

Ang paggamit ni Duterte sa tibuok kusog sa estado aron sumpuon ang katawhan, sa bataan, timaan sa huyang ug gabuk nga nagharing sistema ug lalum niining krisis sa pulitika ug ekonomiya. Ginapakita niini nga dili kaya ni Duterte nga iagi sa pagkumbinse ang katawhan pinaagi sa pag-atubang sa ilang mga mulo ug pagtubag sa ilang pangayo.

Sa mata sa katawhan, nawadanan na og moral nga katungod si Duterte nga mangulo, human ang tulo ka tuig sa dinaghang pagpamatay, labaw nga pagkaylap sa droga, pakyas nga mga saad nga tapuson ang kontraktwalisasyon, pagpugong sa pagsaka sa suhulan, mini nga reporma sa yuta, kagutom ug pagantus sa kabanikanhan, pagpanumpo ug mga abusong militar, kama-luibon sa katawhan, pagbaligya sa katungod ug patrimonya sa nasud, pagdungo sa langyawng gahum, samtang nagpakabuhong ug nagpa-kaadunahan siya sa krimen ug pag-usik-usik sa binilyong pondo sa ka-

tawhan.

Ang kawalay katungod ug moral ni Duterte nga mangulo ginabawilang niya pinaagi sa lunlun nga pasistang kabangis sa estado. Hangtud dili makaatubang si Duterte og mas dakung pwersa, padayon niya nga ibansiwag ang iyang gahum sa pagtuo nga tibuok panahon siya nga makahari gamit ang pagpanghadlok ug terorismo.

Mismong ang kasaysayan sa katawhang Pilipino ang nagtudlo nga pantasya lang ang ambisyon sa mga diktador nga tibuok kinabuhi nga maghari. Hungog si Duterte kung nagtuo siya nga walay gahum nga makalabaw kaniya. Sama sa gipakita sa katawhang Pilipino niadtong 1986 ug 2001, walay ikasukol ang mga tirano ug diktador sa nagkahiusang katawhan!

Takdo sa panahon nga tapuson na ang paghari ni Duterte. Labaw lang nga pag-antus ang mahiaguman sa katawhan kung molungtad pa siya og tulo ka tuig sa poder. Kinahanglan na nga subling ipakita sa katawhan ang ilang gahum. Kini ang gahum nga naggikan sa panaghiusa sa diwang patriyotiko ug demokratiko. Gikan sa mga pabrika ug eskwelahan, ug mga komunidad sa kasyudaran ug kabanikanhan, kinahanglang hiniusang modasdas ang minilyon sa kadalanan sa mga syudad ug sentrong lungsod. Bungkagong ang kahadlok ug dungandungan nga mosinggit sa hustisya ug kagawasan batok sa tiraniya ug terorismo.

Kinahanglang tibuok-kusog nga manglimbasog ang Bagong Hukbong Bayan nga sakmiton ang inisyatiba aron maglunsad og mga taktikal nga opensiba batok sa mga pwersang militar, pulis ug mga armadong gin-sakpan ni Duterte nga nagsabwag og teroristang kabangis batok sa katawhan.

Ipalanog sa tibuok kapupud-an ang mga tunob sa masang anakpawis ug sa tanang adunay gugma sa kagawasan ug demokrasya. Tayugon ang rehimeng US-Duterte. Tayugon ang tibuok Pilipinas. **AB**

Bolyum L Ihap 13 | Hulyo 7, 2019

Ang *Ang Bayan* ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang *Ang Bayan* og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.

[instagram.com/progressiveviews](https://www.instagram.com/progressiveviews)

@prwc_info

cppinformationbureau@gmail.com

Unod

Editorial: Ipakita ang kasuko ug kusog sa katawhan	1
AFP nakahiagom og 12 kaswalti	1
<i>Impeachment</i> kang Duterte, milig-on	3
Fil-Am Friendship Day	3
P7.9 trilyon, nasudhong utang	3
Makahilo ng kahimtang sa PEPMACO	4
Mamumuo sa NutriAsia, nagwelga	5
Pilipinas, dautan alang sa mamumuo	5
Barikada batok sa Oceanagold	5
Parada sa LGBT	6
Taho sa paglapas sa katungod-tawo	6
1 gipatay, 13 giaresto sa Negros	7
Esperon, maton sa pasistang presidente	8
"Gyera kontra-droga," gipaimbestigahan	9
Ika-6 nga asembleya sa ILPS, gipahigayon	9
Kasong <i>kidnapping</i> , gibasura	9
Pangkalibutanong produksyon, mminus	10
Pagpanumpo ni Trump sa mga migrante	11
Pagpamig-ot sa Venezuela ug Iran	11

Ang *Ang Bayan* ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas

Kasong Impeachment, milig-on

MILIG-ON ANG MGA sukaranan aron palagputon si Rodrigo Duterte isip presidente pinaagi sa *impeachment* bunga sa pagtugot niya sa China nga mangisda sa kadagatan sa nasud.

Gihimong pasumangil ni Duterte ang “berbal nga kasabutan” nila ni Xi Jinping, presidente sa China, nga namugna sa dihang mibisita siya sa China niadtong 2016. Nahiusahan kuno nila nga pagatugutan ang mga mangingisda nga Chinese nga mangisda sa kadagatan sa Pilipinas.

Sa “berbal” nga pakigsabot ni Duterte, subli niyang gipakita ang pag-abuso sa gahum ug pagdesisyon. Tin-aw kini nga paglapas sa konstitusyong 1987 ug lig-on nga basehan para sa iyang *impeachment*. Gigamit niya nga pasangil ang “panaghisgot” aron hatagag katarungan ang pagbalibad nga did-an ang China nga kawkawon ang rekursong dagat sa Pilipinas ug ipatuman ang kamanduan sa konstitusyong 1987 nga panalipdan ang mga rekurso sa Pilipinas nga anaa sulod sa eksklusibong sonang pang-ekonomiya niini.

Karon pa lang, paspas na nga gilimas sa mga bar-kong pangisda sa China ang mga rekurso sa Recto Bank tungod sa ilang modernong mga kahimanan, kumpara sa ubos nga klase nga mga bangkang pangisda sa mga Pilipino.

Ginasubsidyuhan sa China, ug bisan sa Vietnam, ang ilang mga mangingisda aron managat sa South China Sea.

Sa ika-73 ka tuig sa Fil-Am Friendship Day

Tapuson ang deka-dekada nga pagkaulipon

KAPIN PITO KA dekada na ang milabay human gihatagan og mini nga kagawasan sa US ang Pilipinas. Hangtud karon, tin-aw nga dominado pa gihapon sa US ang ekonomiya, pulitika, militar ug kultura sa nasud. Kinahanglan kining batukan aron hingpit na nga makalingkawas ang katawhan sa pagkaulipon sa US.

Sulod sa 73 ka tuig, gawasnon nga nakapadayon sa paghari ang US pinaagi sa lunod-patay nga papet niini sa gubyerno gikan kang Manuel Roxas hangtud kang Rodrigo Duterte. Walay hunong nga gipatuman nila ang mga palisiyang nagaseguro sa interes sa imperyalismong US sa nasud. Gitukod ug nagsilbing nag-unang haligi ang Armed Forces of the Philippines (AFP). Ilalum sa paghari niini, pakayas nga milambo ang katakus sa lokal nga ekonomiya sa produksyon sa nasud ug nagpabiling nagluhod sa dagkung korporasyon sa US, mga bangko ug institusyong pangpinansya.

Labaw pang migrabe ang sosyo-ekonomikong kahimtang sa katawhan human gipatuman sa US ang globalisasyon niadtong 1990 nga nagkawaw sa rekurso sa nasud ug miyatak sa mga palisiya nga nagaprotekta sa nasudhong industriya, nagpribatista sa mga gipangiyahan sa estado, naghatag kagawasan sa mga langyaw ug dagkung negosyo nga manag-iya og mga yaweng utilidad, nagtangtang sa regularisasyon sa pamuo

ug sukaranan sa pag-amping sa kinaiyahan ug uban pang mga mapahimuslanon nga palisiya.

Sa bahin sa AFP, kontrol sa US ang indoktrinasyon, pagbansay, armas ug pondo sa mga upisyal ug sundalo. Gatasan ka tropa sa US ug mga tigtagbag niini ang nakakampo sulod sa nasud nga nanguna sa mga kontra-rebolusyonaryong operasyon ug kasagaran nga nagapadala sa ilang tropa ug kahimanan sa gyera.

Protesta sa embahada

Nagprotesta ang mga nasudnon-demokratikong organisasyon atubangan sa embahada sa US niadtong Hulyo 4 aron ipanghimakak ang kunuhay panaghigalaay sa US ug Pilipinas. Gibatikos nila ang kanunay ug nagkagrabeng interbensyon sa US sa nasud. Lakip sa gikundena nila ang padayon nga paggamit sa AFP og mga bomba nga gikan sa US sa pagpangguba sa mga komunidad ug yutang kabilin sa mga Pilipino.

Naglunsad usab og susamang kalihukan ang Bayan-Panay sa Plazoleta Gay, Iloilo City. AB

Nasudnong utang sa Pilipinas, miabot og P7.9 trilyon

MIDAKU OG P1.9 trilyon ang nasudnong utang sa Pilipinas sukad nga nakalingkod sa poder ang palautang nga si Rodrigo Duterte. Niadtong Mayo, mikabat ang utang sa P7.9 trilyon, mas taas og 32% kaysa nataho nga P6 trilyong utang niadtong Hulyo 2016. Misaka usab kini og 1.7% kumpara sa nataho nga P7.8 trilyong utang niadtong Abril 2019. Kini na ang pinakataas nga utang sa tibuok kasaysayan sa nasud.

Bunga niini, misaka og 27% ang utang sa matag Pilipino gikan sa gibananang P58,064 niadtong Hulyo 2016 hangtud P73,672 niadtong Mayo. Ang maong pagsaka direktang resulta sa sobra-sobrang pagpangutang sa rehimeng Duterte aron pondohan ang engrandeng programang imprastruktura niini nga gituuhanang temporaryong magpauswag sa ekonomiya. AB

Bangis ug piligroso nga kahimtang sa Pepmaco

Hapak sa batuta, pagpamomba og tubig ug dagkung tipak sa bato ang mitugaw sa kapin 200 ka mamumuo nga nangatulog sa ilang tulda atubangan sa pabrika sa Peerless Products Manufacturing Corporation (Pepmaco) sa Calamba, Laguna niadtong Hunyo 28, ala-una sa kaadlawon.

Gipatumang ang atake sa 20 ka maton sa kumpanya aron bungkagong ang piketlayn sa mga mamumuo ug ipapahawa sila sa lugar. Dose ka welgista ang grabeng nasamdan. Gigungaba usab sa mga maton ang ilang tulda ug mga kabtangan, lakip ang gipundo nilang mga pagkaon. Gikawat pa sa mga kriminal ang ilang personal nga mga gamit.

Ang Pepmaco usa ka kumpanya nga nagamugna og sabon ug shampu nga naila sa mga produktong Champion, Hana ug Calla. Gipangiyahan kini sa kapitalistang si Simeon Tiu. Gikan 2013 hangtud 2016, nakisosyo si Tiu sa Lion Corporation, ang pinakadakang kumpanya nga nagamugna og tutpeyst sa Japan. Naila ang Lion Corporation sa produkto niining Systema nga ginabaligya na usab sa Pepmaco. Ang mga mamumuo sa Pepmaco ang nagaprodyus ug nagsuplay sa kemikal nga *surfactant* sa mga kumpanya sa Procter and Gamble ug ACS, nga gieksport sa laing nasud.

Mga pagsukol sa PWU

Niadtong nangaging tuig pa nagprotesta ang mga mamumuo sa Pepmaco. Gitukod nila ang Pepmaco Workers Union (PWU-NAFLU-KMU) niadtong Enero 2018 ug gilunsad ang kampanya batok sa kontraktwalisasyon, kaubos sa suhulan, kawalay benepisyo ug dili luwas nga kahimtang sa pamuo. Mipungkay ang pagsukol sa mga mamumuo sa dihang gikasa nila ang ilang welga niadtong Hunyo 4.

Sukad nga gilunsad ang kampanya, mokabat na sa 64 ka mamumuo, lakip ang mga lider sa unyon, ang iligal nga gisisante sa

kumpanya.

Niadtong Setyembre 2018, nabutyag sa gipahigayong imbestigasyon sa Department of Labor and Employment nga malukpanong ginapatumang sa Pepmaco ang kontraktwalisasyon sa pormang *job outsourcing*. Aron likayan ang mga ligal nga obligasyon niini ug paubsan ang gasto sa kusog pamuo, wala niini direktang ginamumuo ang mga mamumuo ug naggamit na hinuon og mga ahensya sa pamuo. Lakip sa tinubdan niini sa mga mamumuo ang Luxor Manpower, VMS ug JER Human Resources Corp.

Ubos nga suhulan, piligroso nga kahimtang

Sa 500 ka mamumuo sa Pepmaco, 400 ang kontraktwal gikan sa mga ahensya, samtang 50 usab ang kontraktwal nga direkta niining ginamumuo. Samtang 50 lamang ang regular nga empleyado niini, nga kadaghan nga superbisor ug *chemical engineer* nga dili direktang nagasalmot sa produksyon.

Kadaghanan sa mga mamumuo 10-15 ka tuig na nga

kontraktwal ug nag-antus sa P373-P400 nga suhulan kada adlaw. Nagasaka lang ang ilang suhulan pinaagi sa regular nila nga pag-obertaym og upat ka oras matag adlaw.

Sa pagtuon nga gipahigayon sa unyon, gibanabana nga adunay katikus ang 15 ka mamumuo nga momugna og P2.3 milyong kantidad sa sabon sulod lang sa 12 ka oras. Sa maong kantidad, mokabat lang sa P13,000 ang kinatibuk-ang mapadulong sa mga mamumuo.

Walay benepisyo ang mga mamumuo. Wala ginaremit ang ilang mga kontribusyon sa SSS, PhilHealth ug Pag-ibig ug ginapangwartahan pa sa kumpanya. Pugos usab nga ginapaluwat sa trabaho ang mga mabdos.

Gawas niini, nabutyag usab nga nagalapas ang kumpanya sa mga istandard sa panglawas ug luwas nga trabaho. Sa mga planta niini, wala ni unsamang proteksyon ang mga mamumuo busa direkta nilang gakaunitan ug gaka-langhab ang makahilo nga mga kemikal nga gigamit sa pagmugna og sabon. Ginaantus nila ang pagkasunog sa panit, pagpamula ug pagpangatol sa mata ug kalisud sa pagginhawa. Wala usay klinika, mga pahimangno ug *fire exit* sulod sa pabrika.

Mamumuo sa NutriAsia Laguna, nagwelga

GIKASA SA MGA mamumuo nga myembro sa Kilusan ng Abanteng Seksyon ng Anakpawis sa NutriAsia (KASAPINA-OLALIA-KMU) ang ilang welga atubangan sa pabrika sa Cabuyao City, Laguna niadtong kaadlawon sa Hulyo 6. Gikandado sa gatusan ka mamumuo ang tulo ka tarangkahan sa planta aron pugngan ang operasyon niini ug babagan ang pagsulod-gawas sa mga produkto.

Isip tubag, bangis nga gibungkag sa mga maton ug pulis ang ilang protesta. Migamit ang mga pulis ug *backhoe* aron gub-on ang tarangkahan. Dise syete ka mamumuo ang garesto, lakip ang usa ka babaye, ug pipila ang nasamdan.

Gilunsad sa mga mamumuo ang welga isip pagkundera sa kapakyas sa kumpanya nga ipatuman ang mando sa DOLE niadto pang nangaging tuig nga himuong regular ang mga mamumuo. Sa kasamtangan, kapin 1,000 ang kontraktwal sa planta niini sa Cabuyao. Gireklamo usab sa mga mamumuo ang ubos

nga suhulan, ug dili makitawhanong kahimtang sa pamuo.

Una na nga nabutyag ang malukpanong kontraktwalisasyon sa NutriAsia sa dihang magwelga ang mga mamumuo niini sa Bulacan niadtong nangaging tuig. Ang NutriAsia ang pinakadakung kumpanya sa nasud nga nagamugna og mga produktong ketsap, sarsa, sawsawan ug mantika. Gipanagiyahan kini sa burgesya kumprador nga si Joselito Dee Campos Jr., anak ni Joselito Yao Campos Sr., nga iladong kroni sa kanhing diktador nga si Ferdinand Marcos. AB

Pilipinas, usa sa pinakadautan nga nasud alang sa mga mamumuo

Niadtong Oktubre 2018, gimanduan ni Rodrigo Duterte ang mga elemento sa pulis nga “pusilon” ang mga mamumuong panguma nga maglunsad og bungkalan. “Kung bangis silang mosukol, pusila ninyo,” matud niya. “Wala koy labot kung mamatay sila.”

Nabungat ni Duterte kining maong mga pulong pipila ka oras lang ayha nahitabo ang pagpatay sa siyam ka mamumuong panguma sa Hacienda Nene, Sagay City sa isla sa Negros. Dili katingalahan nga sa taho sa International Trade Union Confederation (ITUC) niadtong Hunyo, gibutyag niini ang kaso sa Sagay isip usa sa basihan sa pag-ila sa Pilipinas isip usa sa 10 ka nasud nga pinakadautan alang sa mga mamumuo.

Sa tulo ka magkasunod nga tuig, lakip ang Pilipinas sa nag-unang 10 ka nasud nga giila nga “pinakadautan nga nasud alang sa mga mamumuo.” Karong tuiga, kalumbay sa Pilipinas ang Brazil, Saudi Arabia, Algeria ug Bangladesh sa adunay pinakadaut nga rekord sa pagtahod sa mga katungod sa pamuo. Subay sa pagtuon sa ITUC, lakip sa grabe nga ginalapas nga mga katungod sa mamumuo ang katungod nga magwelga (nahitabo sa 85% sa mga gisarbey

nga nasud), katungod sa kolektibong paghinangyuay (80%), katungod nga magtukod o mosalmot sa unyon (74%), mga sibil nga katungod ug katungod sa mga aktibidad sa unyon. Nagkadaghan ang mga nasud nga bangis nga nagasumpo sa welga ug ginapasakahan og mga kasong kriminal ang mga welgista.

Sa Asia-Pacific, gilapas sa tanang mga nasud ang katungod sa kolektibong paghinangyuay. Sa Pilipinas, gisumite pa sa reaksyunaryong estado ang mga balaod aron seguruhong mabutang sa alaot ang mga katungod sa pamuo. Labaw dinhi, nakakalap na ang Karapatan og 20 ka kaso sa pagpamatay sa mga mamumuo, arbitraryong pagpangaresto ug detensyon sa mga unyonista ug organisador sa han-ay sa mga mamumuo. Kaylap ang pagpangbungkag sa mga welga, piket ug protesta, pagpanghulga ug pagpanghadlok, *Red-tagging* ug harasment sa sektor. AB

Barikada batok sa Oceanagold

SUBLING GITUKOD SA mga residente sa Sityo Camgat, Barangay Didipio, Kasibu, Nueva Vizcaya ang ilang barikada niadtong Hunyo 6 aron babagan ug kundenahon ang padayon nga pagmina sa Oceanagold Philippines Inc. (OGPI), usa ka higanteng kumpanyang Australian nga nagamina og bulawan ug *copper*, bisan og hupas na ang kontrata niini.

Gitukod ang barikada sa haywey nga agianan sa mga sakyanan sa Oceanagold. Matud sa mga residente, magpadayon ang barikada hangtud hingpit na nga mapalayas ang minahan sa ilang komunidad. Adunay 50 hangtud 100 ka residente ang nagabantay dindi sulod sa 24 ka oras kada adlaw. Gikan Hulyo 1, walay trak o gamit sa kumpanya ang nakalusot dinhi. Ayha niini, gibawalan na usab sa lokal nga gubyrno ang kapin 12,000 ka ektaryang operasyon sa kumpanya.

Notoryus ang minahan sa malukpanong pagpanggun-ob sa kinaiyahan, pagpalayas ug kabangis batok sa mga maguuma ug katutubo. Sukad nga nagsugod ang operasyon niadtong 1994, ekta-ektarya na nga kalasangan ang nau-paw ug hinay-hinay nga nahurot ang tubig-mainom bunga sa pagkahilo sa mga sapapa. Duha ka mamumuo na usab niini ang namatay tungod sa dili luwas nga kundisyon sa minahan.

Lambigit niini, nagmartsa ang Kalikasan People's Network Alliance for the Environment niadtong Hulyo 2 padulong sa Mines and Geosciences Bureau isip pagsuporta sa pagsukol sa mga residente. AB

Hiniusang mosukol, panawagan sa LGBT

“RESIST TOGETHER!” (Hiniusang mosukol!) Kini ang tema ug panawagan sa mga lesbian, bayot, *bisexual* ug *transgender* o LGBT duyog sa ilang mga tig-suporta sa rali sa Maynila niadtong Hunyo 28. Naatol ang rali sa pagdumdum sa ika-50 ka tuig nga pagsukol sa mga LGBT nga gitawag og Stonewall Riots sa New York City niadtong 1969 ug sa unang Pride March sa nasud nga gipangunahan sa organisasyong Progay niadtong 1994.

Gipasiugdahan sa grupong Bahaghari ang protesta, kauban ang mga grupo sa mga mag-uuma, ta-wong simbahan ug uban pa. Nag-una sa ilang panawagan ang patas nga katungod sa unsamang hut-ong, kasarian ug kaliwat, ug ang ilang sibil nga katungod sa pagpakasal. Dala usab sa grupo ang panawagan batok sa kontraktwalisasyon, mga atake sa mag-uuma sa kabanikanhan ug alang sa nasudnong sobe-ranya.

Inspirasyon sa Bahaghari ang pag-alsa sa mga aktibista sa Stone-

wall sa ilang pakigbisog. Human sa mga pag-alsa, natukod ang mga organisasyon sa mga bayot nga mikun- dena dili lang sa diskriminasyon kanila kundili lakip na sa rasismo. Aktibong misuporta ang maong mga organisasyon sa mga nasudnong kalihukan nga magpalingkawas sa semikolonya nga mga nasud.

Ang tinuig nga martsa, dili lang selebrasyon sa mga kadaugan sa mga LGBT nga misukol, kundili pagpada- yon usab sa ilang protesta. Ang kolor sa balangaw (*rainbow*) ang simbolo sa LGBT.

Nagpadayag og suporta si Prop. Jose Ma. Sison sa martsa. Matud niya, naatol ang napiling tema nga naghatag duso sa kamahinungdanon sa hiniusang paglihok sa LGBT, pareho sa kasaysayan ug sa kasamtangan. Naatol usab kini tungod kay ginaatu- bang sa mga Pilipino ang usa ka kontra-bayot ug kontra-kababayenan nga rehimen.

Mahinungdanon ang pag-ila sa hiniusang kalihukan sa LGBT alang sa ilang mga katungod isip sektor ug isip kabahin sa gidaugdaug nga mga hut-ong. Aron mabatukan ang paggamit sa mga mapahimuslanong gubyrno ug estado sa kusog sa LGBT.

Sa nangagi, mamatikdan ang paggamit sa mga pagsaulog alang sa komersyal nga kapuslanan niini sa pagpalapad sa merkado. AB

Taho sa paglapas sa katungod-tawo sa ikaduhang kwarto sa 2019

Ang maong taho kinutlo sa mga gibalita sa Ang Bayan nga mga kaso sa paglapas sa katungod-tawo nga gipatumon sa Armed Forces of the Philippines, Philippine National Police ug uban pang mga armadong elemento sa reaksyunaryong rehimeng US-Duterte sa tibuok nasud niining ikaduhang kwarto sa 2019.

SA INISYAL NGA taho sa *Ang Bayan*, mokabat sa 191 o duha matag adlaw ang nahimong biktima sa lain-laing tipo sa paglapas sa rehimeng Duterte sa katungod-tawo gikan Abril 1 hangtud Hunyo 31.

Sa abereyds, adunay usa ka gipatay ug tulo ang ilegal nga giaresto matag lima ka adlaw. Aduna usay ginahulga, ginapig-ot o ginahadlok matag adlaw.

Pagpatay, pakyas nga pagpatay ug tortyur. Mikabat na sa 19 ang mga sibilyang biktima sa pulitikanhong pagpamatay sa tibuok nasud sa milabayng tulo ka bulan. Napulo ang gipatay sa Luzon, unom sa Visayas ug lima sa Mindanao. Pinakadaghan ang gipatay sa rehiyon sa Bicol (10 ka biktima). Samtang nataho usab sa *Ang Bayan* ang tulo ka kaso sa pakyas nga pagpatay ug usa ka kaso sa tortyur.

Ilegal nga pagpangaresto ug arbitraryong detensyon. Sa parehong panahon, mikabat na sa 63 ang nahimong biktima sa ilegal nga pagpangaresto ug arbitraryong detensyon. Kwarantay uno ang giaresto sa Luzon, 15 sa Visayas ug pito sa Mindanao. Pinakadaghan giaresto sa Negros (14) nga sinundan usab sa Bicol (13). Samtang usa ka sibilyan ang gidagit sa mga pwersa sa estado ug wala pa gipakita.

Pagpamomba, istraping ug militarisasyon. Dili moubos sa lima ka kaso sa istraping ug pagpamomba ang nataho sa ikaduhang kwarto sa tuig. Dugang dinhi ang 39 ka insidente sa okupasyon ug pagpanga-

takeng militar sa mga komunidad kung asa 26 ang nataho sa Luzon, 10 sa Visayas ug tulo sa Mindanao. (Nota: Gamay lang nga datos ang nakalap sa Mindanao bunga sa pagpamig-ot ug malukpanong operasyong militar sa AFP sa isla.) Pina- kadaghan ang nataho nga kaso sa militarisasyon sa Southern Tagalog (18 ka kaso) nga gisundan usab sa Negros ug Bicol (8 ka kaso)

Pagbakwit. Nagresulta ang maong mga pagpangatake sa pagbakwit sa dili moubos sa 3,530 ka indibidwal. Pinakadaghan ang mga biktima sa Negros kung asa kapin 2,000 ang nagbakwit tungod sa gimugnang kaguliyang sa mga sundalo ug pulis sa ilang mga komunidad.

Pagpanghulga, pagpamig-ot ug intimidasyon. Nataho ang 99 ka biktima sa pagpanghulga, pagpamig-ot ug intimidasyon. Pinakadaghan ang nataho nga kaso sa Eastern Visayas (63) nga gisundan usab sa Bicol (24). AB

1 gipatay, 13 iligal nga giaresto sa Negros

Padayon pa gihapon ang pagsabwag og kadaut sa giusang pwersa sa Philippine National Police (PNP), Armed Forces of the Philippines (AFP) ug mga paramilitar sa isla sa Negros sa katumanan sa Memorandum Order No. 32 ug Joint AFP-PNP Campaign Plan Kapanatagan ni Rodrigo Duterte. Sulod lamang sa tulo ka adlaw nataho sa mga grupo sa katungod-tawo ang 13 ka kaso sa iligal nga pagpangaresto ug usa ka pagpatay.

Niadlong Hunyo 27, gipusilpatay sa wala pa nailang kriminal si Lito Itao, awditor sa Guihulngan City Habal-habal United Operators and Drivers Association ug nangulo sa barangay tanod sa Barangay Buenavista. Si Itao ang ika-67 nga biktima sa ekstrahudisyal nga pagpatay sa Negros ilalum ni Duterte.

Sukad Hunyo 26 hangtud Hunyo 27 magkadungan nga pagaresto ang gipatuman sa giusang tropa sa 62nd IB ug PNP sa mga komunidad sa Negros Occidental sa takuban sa Synchronized Enhanced Management of Police Operations (SEMPO).

Nagsugod ang pagpangatake niadtong hatunga sa gabii sa Hunyo 26 hangtud alas-3 sa kaadlawan niadtong Hunyo 27. Giaresto sa maong mga operasyon ang magtiayon nga silang Francisco ug Kapid Alabangan sa Barangay Mansalanao, La Castellana; si Jorex Escapalao sa Hacienda Raymunda, Barangay Kapitan Ramon, Silay City; pastor sa UCCP nga si Jimmy Teves ug mga mag-uumang silang Jodito Montecino, Eliseo Andres, JP Romana, Rodrigo Medes ug Roger Sabanal sa Barangay Buenavista, Himamaylan.

Niadlong Hunyo 28, gidakop usab ang mga mag-uuma nga silang Rea Casido, Teodor Casido, Danny Casido ug Venancio Cadelina sa Barangay Lamogong, Manjuyod. Giakusahan sila nga mga myembro ug tigsuporta sa Bagong Hukbong Bayan.

Gidagit usab sa lima ka armadong kalalakin-an si Arnaldo Namu sa iyang balay sa Barangay Mansalanao, La Castellana, alas-dose sa gabii niadtong Hunyo 27.

Sukad Hunyo 17 pa giokupa sa mga sundalo sa 62nd IB ang mga barangay sa Mansalanao, Camandag, Manghanoy ug Sag-ang sa lungsod sa La Castellana. Okupado usab sa militar ang Barangay Macagahay sa lungsod sa Moises Padilla ug Barangay Planas sa Guihulngan City. Samtang, kapin 2,000 ka residente ang mibakwit gikan sa mga barangay sa Bantolinao, Salvacion, Candabong, Butong ug Lamogong sa Manjuyod niadtong Hunyo 23 tungod sa operasyong militar sa ilang mga komunidad. Matud sa mga residente, nakadungog sila og binuthanay niadtong gabii sa Hunyo 22, kung asa usa ka sibilyan ang namatay.

Sa Camarines Sur, gipusilpatay si Albert Caballero Villarete niadtong Hulyo 2 samtang sakay sa iyang motorsiklo padulong sa Barangay Sta. Cruz, Caramoan. Naila ang suspek nga si Randy Santileses nga myembro sa CAFGU ug gunit sa 83rd IB.

Naila si Villarete sa iyang progresibong baruganan ug pagsalmot sa anti-pasistang mga kalihukan sa lugar.

Samtang niadtong Hunyo 29, walay-kaluoy nga gipatay sa giusang pwersa sa 4th IB ug PNP si Prente "Lolo Printis" Gutierrez, 80-anyos nga mag-uuma sa Sityo Cambiswer 1, Barangay Poblacion, Calintaan, Occidental Mindoro. Ilado si Gutierrez nga lider sa lokal nga simbahan sa Calintaan. Gipagawas sa AFP ug PNP nga myembro siya sa BHB taliwala sa iyang edad. Gipangulohan ni Lt. Col. Alexander Arbolado sa 4th IB ug PCpt. Ariel Roldan ang operasyon.

Ayha niini, gidumog sa pwersa sa 203rd Brigade, 4th IB, 76th IB ug PNP Oriental Mindoro ang mga komunidad sa Mangyan sa Panaytayan, Mansalay, Oriental Mindoro. Ginaharang sa militar ang mga ayuda alang sa mga residente bisan sa kasamtangan. Niadtong Hulyo 3, nagtaho ang mga residente sa Barangay San Cristobal, Victoria, Oriental Mindoro nga duha ka beses na nga nagpalupad ang 203rd Brigade og *drone* sa ilang komunidad ug lima ka beses silang gibomba ug giistraping.

Sa Quezon, iligal usab nga giaresto sa 85th IB si Crispin Gonzales, mag-uuma, ug si Albert Julita, mamumuo sa konstruksyon, sa Barangay San Francisco B, Lopez niadtong Hunyo 23. Niadtong Hulyo 3, gikulata ug gidagit sa parehong yunit sa militar si Rico Quidor ug usa pa ka mag-uuma gikan sa Vista Hermosa, Macalelon.

Samtang kaguliyang ang bunga sa padayon nga militarisasyon sa mga komunidad sa mga lungsod sa Catanauan, General Luna, Lopez ug Macalelon. Matud sa mga residente, pugos nga ginasulod ug ginautingkay sa militar ang ilang mga kabalayan.

Sa Bukidnon, giaresto sa PNP si Jun Guianaonao, lider sa KASAMA-Bukidnon ug Ronnie Estonzo niadtong Hunyo 19 sa Valencia City.

Gitaho usab niadtong Hunyo sa Alyansa ng Magbubukid sa Gitnang Luzon (AMGL)-Nueva Ecija ang pagpangutinkay sa mga pwersa sa 69th IB, 91st IB ug 84th IB sa barangay Putlan, Caranggalan; 32 barangay sa Guimba; ug Barangay San Antonio, Cuyapo.

Sa Cagayan de Oro ug Cebu, padayon pa gihapon ang *Red-tagging* batok sa mga aktibista, abugado ug tigpanalipud sa katungodtao. Lakip sa mga pinakabag-ong kaso ang subling pagpanghulga kang Beverly Musni ug Dr. Phoebe Zoe Sanchez niing Hunyo. AB

Esperon, maton sa pasistang mga presidente

Hugot nga gibatukan sa Karapatan ang pagpasaka ni National Security Adviser Hermogenes Esperon Jr. sa kasong *perjury* (pagpamak sa korte) batok sa Karapatan, Gabriela ug Rural Missionaries of the Philippines human gibasura sa Court of Appeals niadtong Hunyo 28 ang ilang petisyon alang sa *writ of amparo* ug *habeas data*. Matud sa Karapatan, ang pagkaso ni Esperon pamatuod nga pursigido ang rehimeng Duterte nga pahilumon ang mga kritiko niini.

Dili na bag-o ang mga atake ni Esperon sa mga progresibong organisasyon. Sukad niadtong rehimen ni Arroyo hangtud sa kasamtangan, nagapatuman siya isip panatikong maton sa mga pasistang nakalingkod sa gahum.

Kampon ni Gloria

Nailang lunod-patay nga kampon ni kanhing presidente Gloria Macapagal-Arroyo si Esperon. Gipangulohan niya ang Presidential Security Group niadtong 2002-2003 ayha gibutang sa Special Operations Command. Niadtong eleksiyong 2004, daku ang iyang nahimong papel sa pagpanlimbong ni Arroyo aron modaug, partikular sa Mindanao. Gigamit ni Esperon ang taas nga pusisyon sa AFP aron manuhol sa mga kumander sa militar, o kaha tangtangan sa pwesto kadtong mga kontrolado sa kaaway nga kandidato.

Isip ganti, gipaburan siya ni Arroyo aron mahimong nangulong kumander sa Philippine Army. Sunod niini, gitanyagan siya og pusisyon isip Armed Forces of the Philippines (AFP) Chief of Staff kung asa nalambigit siya sa mga kaso sa korapsyon, lakip ang pagpatong og P800 milyon sa gastos alang sa pag-ayo sa tulo ka bangkang pangpatrulya sa Philippine Navy.

Migunit si Esperon og mga yaweng pusisyon sa AFP sa panahon sa brutal nga kampanyang Oplan Bantay Laya 1 ug 2. Ilalum sa pagpangulo ni Arroyo gikan 2001-2010, kapin 1,300 ang natahong kaso sa ekstrahudisyal nga pagpamatay ug

pugos nga pagkawala. Dakung bahin niini ang tulubagon ni Esperon—isip Deputy Chief of Staff for Operations (2003), hepe sa Philippine Army (2004) ug AFP Chief of Staff (2006-2008). Sa maong mga panahon migara ang mga lunod-patay nga pasistang sila Jovito Palparan ug Eduardo Año.

Gawas dinhi, 32 ka kaso sa tortyur ang gipasaka batok kang Esperon niadtong 2001 bilang kumander ng 103rd Infantry Brigade sa Basilan.

Ahente sa US

Sukad nga makalingkod si Esperon isip AFP Chief of Staff hangtud mahimong Presidential Adviser on the Peace Process ilalum sa rehimeng Arroyo, kanunay siya nga pribadong nakigpulong kang kanhing US ambassador Kristie Kenney. Sa maong mga tigum gitaho ni Esperon ang kahimtang sa pangpulitika sa nasud—gikan sa mga sulayng kudeta, ekstrahudisyal nga pagpamatay sa mga aktibista, gyera batok sa rebolusyonaryong kalihukan ug Bangsamoro, ug uban pa.

Sa maong mga tigum usab napaduso sa US ang direksiyong pagasubayon sa AFP, partikular sa "kontrainsurhensya." Sa wala pa gipagawas sa US State Department ang Counterinsurgency (COIN) Guide niadtong 2009, pipila ka beses na nga giduso ni Kenney ug mga upisyal sa US Embassy ang pagsustine sa "gyera kontra-terorismo," "pagpanalipod sa demokrasya," pagtubag sa

"panaghap sa publiko kalabot sa korapsyon sa gubyrno", ug uban pang sangkap sa "kontrainsurhensya."

Pagadalhon ni Esperon ang mga kadunot ug pagpanglingla sa US COIN Guide sa iyang paggunit sa pusisyon isip pangkinatibukang direktor sa National Security Council sa gubyrnong Duterte. Subay sa COIN Guide, giduso niya ang pagtukod sa National Task Force (NTF) "aron tapuson ang lokal nga komunistang armadong pagsukol" ug mibarug nga saligando ni Duterte sa pagpatuman niini. Kabahin sa NTF ang "whole-of-nation approach" o pagpailalum sa mga sibilyang ahensya sa gubyrno sa kumand sa AFP, pagpagrabe sa saywar ug duyog niining paggrabe usab sa armadong pagpanumpo sa pagsukol sa katawhan.

Korap ug oportunist

Sa dihang mibalik sa gubyrno, nalambigit si Esperon sa burukrata-kapitalistang korapsyon. Nabutyag ang papel niya sa pagmonopolyo sa negosyanteng si Dennis Uy sa kontrata sa pagtukod sa ikatulong kumpanya sa telekomunikasyon sa nasud. Lakip si Esperon sa komiteng nagadumala sa pagpili sa kumpanya ni Uy. Dili katingalahan tungod kay dugay na siyang "konsultant" sa Phoenix Petroleum, usa ka kumpanya ni Uy. Gipasakahan siya niadtong 2010 sa kasong ismagling sa lana nga gipabasura ni Duterte. Nabutyag nga midawat siya og mga ganti kang Uy lakip ang paggamit sa pribadong eroplano.

Kasosyo usab ni Esperon si Janet Lim Napoles, ang giilang "pork barrel queen," sa usa ka kumpanya nga gituuhang gipundohan sa nakawkaw nga kwarta gikan sa *pork barrel*. AB

“Gyera kontra-droga,” ginapaimbestigahan sa 28 ka nasud

BAYNTE OTSO KA nasud ang mi-suporta sa usa ka resolusyon nga gihaon sa United Nations Human Rights Council (UNHRC) niadtong Hulyo 4, aron iduso ang konseho nga ipadayon ang imbestigasyon sa nagkadakung ihap sa mga gipatay sa Pilipinas ilalum sa “gyera kontra-droga.” Gidahum nga madesisyunan sa UNHRC ang maong resolusyon, nga gihaon sa Iceland, ayha magsira ang sesyon niini sa Hulyo 12. Kadaghanan sa mga mipirma ang mga nasud sa Europe.

Kung maaprubahan, magtibuok og komprehensibong taho ang hepe sa konseho nga si Michelle Bachelet sa kahintang sa katungod-tawo sa Pilipinas. Nahilakip usab sa resolusyon ang pag-awhag sa mga gubyrno nga makighiusa sa mga upisina sa United Nations sa pag-abli sa nasud alang sa mga pagbisita ug paglikay sa pagpanghadlok ug retalyasyon sa ipahigayong imbestigasyon.

Gisumite ang maong resolusyon pipila ka adlaw human gipatay ang usa ka 3-anyos nga batang babaye sa operasyon sa pulis niadtong Hunyo 29. Sa maong adlaw, giatake sa mga pulis ang balay ni Renato Ulpina, amahan sa bata, sa Rodriguez, Rizal. Gibuak ang mga bintana ug girakrakan ang balay. Anaa sulod sa balay ang tibuok pamilyang Ulpina.

Nagpalusot pa ang PNP sa pagsulting dili malikayan nga adunay gakahitabong dautan sa maong mga operasyong, sukwahi sa hugot nga responsibilidad sa mga anaa sa awtoridad nga panalipdan ang kaluwasan sa mga inosente, ilabina sa mga menor de edad. Gibanabana nga kapin 50 ka menor de edad na ang napatay tungod sa mga operasyon. AB

Ika-6 nga asembliya sa ILPS, gipahigayon

Gipahigayon ang ika-6 nga asembliya sa International League of Peoples' Struggle sa Hongkong niadtong Hunyo 23-26.

Ang ILPS ang pinakalapad, pinakamahinungdanon ug pinakamilitanteng pormasyon sa mga anti-imperyalistang organisasyon. Dala sa asembliya ang temang “Kab-uton ang mahayag nga sosyalistang kaugmaon alang sa katawhan! Hiusahon ang katawhan aron baturan ug tapuson ang imperyalistang gubat, rasismo ug pasismo.”

Mitambong ang 400 ka delegado gikan sa 44 ka nasud ug teritoryo sa gipahigayon nga asembliya. Nalabwan niini ang rekord sa mga milabayng panagtakop. Gipahigayon ang asembliya taliwala sa nagkagrabeng kalisud, kawalay trabaho, subling paggara sa pasistang mga rehimen ug lider sa kalibutan ug nagkagrabeng kaguliyang sa katawhan.

Gipamahayag sa mga upisyal ang dakung pag-abante sa liga sa ekspansyon partikular sa Africa ug Asia. Pipila ka organisasyon ang naabot sa maong mga rehiyon ug nakatukod og mga lokal na tsapter. Gipangunahan usab sa liga ang pagtukod sa pangkalibutang *network* nga People Over Profit ug kalihukang kampanya

nga Resist US War.

Sa milabayng mga tuig, gikumpas sa ILPS sa mga myembro ug lokal nga mga tsapter niini ang mga kampanya sama sa pagbatok sa Trans-Pacific Partnership (TPP), pagkundena sa mga panagtigum sa ASEAN ug APEC ug bisan sa NATO. Nakighiusa kini sa panawagan sa katawhan sa pagbawal kang Donald Trump sa ilang mga nasud.

Niadtong 2015, gilunsad ang pangkalibutanong adlaw alang sa yuta, pagkaon ug hustisya isip pakighiusa sa mga mag-uuma sa Pilipinas. Misalmot ang mga organisasyon ug pormasyong myembro sa ILPS sa lain-laing bahin sa kalibutan. Nakighiusa ang ILPS sa pakigbisog batok sa IMF-World Bank.

Tibuok ang pagsuporta sa ILPS sa katawhan sa Venezuela ug Palestine atubangan sa padayon nga pagpangatake sa US ug mga Zionist sa Israel nga ginahulhugan sa US. Ginasuportahan usab sa liga ang katawhan sa France sa ilang “Yellow Vest Movement” batok sa mga paantus nga buwis sa gubyrno ni Macron. AB

Kasong *kidnapping* batok sa abugado sa Sagay 9, gibasura

GIBASURA SA Department of Justice ang kasong *kidnapping* batok kang Atty. Katherine Panguban, lider sa Women and Children's Committee sa National Union of People's Lawyers, niadtong Hunyo 28. Gisubay sa korte ang pagbasura sa testimonya sa inahan ug anak niining menor de edad nga nagsulting boluntaryo silang mikuyog ug nagpailalum sa kustodiya ni Panguban.

Nag-inusarang saksi ang menor de edad nga lalaki sa nahitabong Sagay 9 masaker niadtong Oktubre 20, 2018 sa Hacienda Nene, Sagay City, Negros Occidental. Gidetine sa pulisya ang batang saksi ug gipailalum sa kustodiya sa Department of Social Welfare and Development sa syudad nga walay pagtugot gikan sa iyang inahan. AB

Pangkalibutanong produksyon, mikunhod

Gipahigayon ang kumperensyang G20, ang tinuig nga tigum sa mga imperyalista ug kapitalistang nasud, sa Osaka, Japan niadtong ulahing mga adlaw sa Hunyo. Gilunsad kini taliwala sa istagnasyon sa sistemang kapitalista ug nagka-subsub nga gyera sa pamatigayon tali sa US ug China.

Nahuman ang tigum nga walay tin-aw nga nakab-ot ang mga lider sa kapitalistang nasud aron ipauntol ang nagsagayad nga pangkalibutanong ekonomiya ug mahatagag solusyon ang aginod nga industriyal nga produksyon taliwala sa sobrang produksyon sa mga batakang igbabaligya.

Wala usab miuswag ang pagresolba sa gyera sa pamatigayon. Sa laing tigum, nagkahiusa lamang silang Donald Trump, presidente sa US, ug Xi Jinping, presidente sa China, nga temporaryong ihunong ang pagbinalusay og mga sangksyon ug subling pabweluhon ang negosasyon. Nahitabo kini human magpadayag si Trump og intensyon nga magpahamtang og dugang nga taripa sa mga produktong Chinese nga nagkantidad og \$300 bilyon.

Sa ingon, padayon nga mograbe ang mga kontradiksyon tali sa mga imperyalistang nasud samtang labaw pang nalubong sa nagkagrabeng krisis ang kalibutan.

“Slowbalisasyon”

Niadtong Abril 2019, nagpagawas og taho ang World Bank nga nagsulting “miaginod” ang pagdaku

sa pangkalibutanong ekonomiya. Gitawag kini og “slowbalisasyon” sa pipila ka ekonomistang burges aron iduso ang kunohay pagpungkay sa globalisasyon gikan pa 2008. Sa aktwal, ginahulagway lamang niini ang istagnasyon sa sistemang kapitalista.

Wala nakab-ot ang gibanabana sa World Bank nga paglapad sa pangkalibutanong ekonomiya og 3.9% sa 2018 ug 2019. Gikan sa 4% nga pag-uswag niadtong 2017, minus kini ngadto sa 3.6% niadtong 2018 ug gidahum nga moubos pa ngadto sa 3.3% karong tuiga. Mosaka apan dili na subling molapas sa 3.6% ang pangkalibutanong ekonomiya sa 2020.

Lakip sa mga gihatag nga hinungdan sa World Bank ang paghagba sa ekonomiya sa China bunga sa gikinahanglang mga palisiya sa pinansya, lakip ang pagrenda sa walay regulasyong pagbangko, gyera sa pamatigayon tali niini ug sa US, pagminus sa pamatigayon ug pamuhunan sulod sa European Union, ug pangkinatibuk-ang pagaginod sa demand, ilabina sa Asia.

Gawas sa US, mihagba ang in-

dustriyal nga produksyon, nag-una sa bug-at nga industriya. Taas ang pagkahagba sa tantos sa pamatigayon ilabina human gipahamtangan sa US og taas nga taripa ang mga pamatigayon gikan sa China.

Sobrang produksyon

Ang pag-aginod sa produksyon gibunga sa pagkahagba sa presyo sa mga batakang igbabaligya sama sa lana, batakang metal ug pagkaon—mga igbabaligya nga kanhi nang sobra ang produksyon.

Gikan sa \$81/bariles niadtong Oktubre 2018 (pinakataas sa upat ka tuig), mihagba ngadto sa \$61/bariles ang presyo sa krudong lana pag-abot sa Enero. Mitaas ang presyo niini sa dali nga panahon niadtong Oktubre 2018 bunga sa pagbawal sa US sa pag-import sa lana gikan sa Iran. Paspas kining miubos sa parehong bulan bunga sa sobrang produksyon sa lana sa US ug pagsupak sa mga nasud sa pagpamig-ot sa US sa Iran.

Bugtong ang Venezuela lamang ang nakibhangan ang produksyon bunga sa bug-at nga sangksyon sa US batok dinhi ug sa padayon nga interbensyon sa pulitika. Sobra usab ang suplay sa *natural gas* ug karbon bunga sa aginod nga demand ug mas ubos nga presyo sa lana.

Sa kaso sa mga batakang metal, sobra-sobra ang produksyong sa *iron*, *copper*, *aluminum*, *nickel* ug *cobalt*. Misaka lamang ang presyo sa *iron* bunga sa mga aksidente ug trahedyas sa pagmina niini nga nakalangan sa suplay (o *supply disruptions*, matud sa World Bank.)

Sa kaso sa *nickel*, usa ang Pilipinas sa nagtaho og sobra sa gidahum nga produksyon niadtong nangaging tuig. Mikunhod ang produksyon sa nasud sa 2017-2018 bunga sa pagbawal sa kanhing kalihim sa Department of Environment and Natural Resources nga si Gina Lopez sa *open-pit* mining sa rehiyon sa Caraga. Chi-

“G20...,” sundi sa panid 11

na ang pinakadakang tigkonsumo sa mga metal. Sa kaso sa pagkaon, sobra-sobra ang produksyon sa mga butil (bugas, trigo, soya ug uban pa) sa US ug Russia kung asa parehong daku ang subsidyong ginahatag sa sektor sa agrikultura.

Pag-aginod sa mga sentro sa kapitalismo

Miaginod ang paglambo sa mga ekonomiya sa dagkung sentro sa kapitalismo. Sa US, usa sa mga ginahimong pangatarungan sa pagminus ang aginod nga paggasto sa gubyerno bunga sa pipila ka beses nga pagkalangan sa pagpasar sa nasudhong badyet.

Anaa sa sentro sa panagbangi sa badyet ang pagbalibad sa partidong Democrat (kaaway sa mga Republican nga partido usab ni Trump) nga gahinan og pondo ang konstruksyon sa higanteng pader sa utlanan sa US ug Mexico. Gisaad kini ni Trump sa iyang kampanya aron babagan kuno ang walay pugong nga migrasyon sa mga Mexican ug uban pang nasyunalidad gamit ang maong lutsanan.

Sa Europe, padayon nga ginantus sa ekonomiya sa United Kingdom ang kawalay-kaseguruhan sa pagpamuhunan ug mga negosyo paggawas sa nasud sa European Union, aduna may kasabutan alang sa Brexit o wala. Sa Germany, miaginod ang baligya sa mga produktong pangkonsumo, mihinay ang produksyong industriyal ug miminus ang demand alang sa mga ginaport niini. Niadtong Hunyo, nanghulga ang US nga pahamtangan og taripa ang ginaeksport niining mga sakyanan, ang nag-unang eksport sa nasud. Sa France, miaginod ang ekonomiya human mapastras sa katawhan ang sugyot nga patas-an ang buhis sa lana sa mga protestang gitawag nga "Yellow Vest."

Nagpabilin usang anaa sa reseksyon ang Japan luyo sa natahong gamay nga paglambo (1%) sa GDP niini bunga sa mga lakang sa pinansya nga gipatuman sa gubyerno. **AB**

Trump, grabe ang pagpanumpo sa mga migrante

MIANI OG BATIKOS ang kontra-migranteng palisiya ni Donald Trump sa dihang mikaylap sa masmidya ang litrato sa patayng lawas sa mag-amahang Salvadoran nga nalunod sa Rio Grande niadtong Hunyo 4. Naila ang magamahan nga silang Oscar, 25, ug Valeria Martinez, 3. Gisulayan nila nga molabang sa Rio Grande gikan Mexico padulong Texas sa US para modangup ug mangita og panginabuhian.

Ang gidangatan sa magamahan Martinez usa lamang sa mga trahedyang padayon nga nasinati sa mga migrante bunga sa labaw pang pagpahugot ni Trump sa proseso sa pagdawat kanila.

Lakip sa mga mekanismo aron paantuson ang mga migrante ang "family separation policy" (palisiya sa pagbulag sa pamilya) ni Trump. Bisan og niadtong Abril 2018 lamang niya gianunsyo ang palisiya, gipatuman na niya kini sukad pa niadtong 2017. Ilalum niini, magkabulag nga gidetine ang nangadakang mga migranteng walay papeles sa ilang mga anak. Ginapreso ang mga ginikanan sa mga pederal nga presohan ngadto sa unom ka bulan samtang ginabutang ang ilang mga anak sa mga sentrong detensyon nga gidumalahan sa US Department of Health and Human Services.

Nabutyag gilayon nga walay mekanismo ang maong palisiya aron subling hiusahon ang mga pamilya. Kasagaran, tinuyong wala gidokumento sa mga ahenteng pederal ang pagbulag sa pamilya aron paantuson ang mga ginikanan nga pangita

ang ilang mga anak. Tungod niini, adunay mga kaso nga molungtad og binulan ayha makita sa mga ginikanan ang ilang mga anak. Adunay mga kaso usab kung asa unang ginadeport ang mga anak nga dili mahibaloan sa mga ginikanan. Ginatawag ni Trump ang maong estratehiya og "zero tolerance" (walay pagpakabana). Gigamit niya kini aron hadlukon ug babagan ang mga langyawng nagtinguhang mangita og seguridad ug disentang kinabuhi sa US.

Tungod sa malukpanong pagbatikos, napugos si Trump nga mopirma sa kamanduan alang sa pagkansela sa palisiya niadtong Hunyo 2018. Apan luyo niini, padayon nga ginapalaman ang kontra-migranteng palisiya. Sa usa ka taho niadtong Mayo, giangkong mismo sa rehimeng Trump nga adunay 1,712 pa nga mga bata ang nabulag sa ilang ginikanan sukad nga gibasura niya ang palisiya. Niadtong nangaging bulan, nabutyag usab nga walay igong pagkaon ug gamit sa sanitasyon ang usa ka sentrong detensyon alang sa mga bata sa Clint, Texas. **AB**

Pagpamig-ot sa Venezuela ug Iran, gipahamtang sa US

SA PINAKAULAHING PAGSULAY nga paluhuron ang mga kaaway niining nasud, subling nagpahamtang ang imperyalistang gubyerno sa US og mga pagpamig-ot batok sa Venezuela ug Iran.

Niadtong Hunyo 28, temporaryong gibabagan sa US ang paggamit (*freeze*) sa tanang kabtangan sa anak ni President Nicolas Maduro sa Venezuela nga si Nicolas "Nicolasio" Maduro Guerra ug gibawal sa tanang Amerikano nga makignegosyo kaniya. Gihimo ang maong lakang human mapakyas ang sulayng kudeta sa mga giisponsor sa US nga oposisyunista batok kang Maduro niadtong Enero-Pebrero.

Pipila ka adlaw ayha niini, niadtong Hunyo 25 gimando usab sa US ang pag-*freeze* sa mga kabtangan ni Ayatollah Ali Khamenei, ang *supreme leader* sa Iran, ug sa nangulo sa Foreign Ministry nga si Mohammad Javad Zarif. Hugot nga gibatikos sa Iran ang maong lakang sa US. **AB**